

— نهایشنامه‌های مدرن ایبسن —

جلد اول: پایه‌های جامعه عروسک‌خانه،
پرهیبه‌ها، دشمن مردم

هنریک ایبسن

برگردان از زبان نروژی
میر مجید عمرانی

ویراستار

مهدی سجودی مقدم

ایبسن/هنریک، ۱۸۲۸ - ۱۹۰۶ م. Ibsen, Henrik

غایشنامه‌های مدرن ایبسن/ هنریک ایبسن؛ برگردان از زبان نروژی میرمجید عمرانی؛

ویراستار مهدی سجودی مقدم، تهران: مهراندیش، ۱۴۰۰.

جلد اول- ۵۷۸ ص. شابک دوره: ۹۷۸-۶۲۲-۷۸۴۷-۱۵-۴

شابک: ج. ۱: ۹۷۸-۶۲۲-۷۸۴۷-۱۶-۱؛ ج. ۲: ۹۷۸-۶۲۲-۷۸۴۷-۱۷-۸؛ ج. ۳: ۹۷۸-۶۲۲-۷۸۴۷-۱۸-۵

ج. ۱. پایه‌های جامعه، عروسک‌خانه، پرهیبه‌ها، دشمن مردم، ج. ۲. مرغی وحشی، شمرش‌هلم، بانوی دریایی، هندا گائیر.

ج. ۳. استاد بنا سولنس، آلف کوچولو، یُن کابریل برگمان، زمانی که ما مرده‌ها بیدار میشویم

غایشنامه نروژی... قرن ۱۹ م.

یادداشت: چهار غایشنامه‌ای که در دست دارید، از جنجالی‌ترین و ستیزگانه‌ترین غایشنامه‌های زمان خود بوده‌اند و هنوز نیز کم آدم‌ها را به بگویم‌گویی دورودراز می‌اندازند. هرکدام از آن‌ها گلوله آتش فروزانی بودند که به درون نهان‌خانه‌ها و تاریک‌خانه‌های جامعه پرتاب شدند و با روشنایی خیره‌کننده خود گوش‌ناگوش آن‌ها را در برابر دیدگان همگان آشکار ساختند و دادها و فریادها برانگیختند، چراکه زخم‌های چندان‌گیزِ یک جامعه را به نمایش می‌گذاشتند. زخم‌هایی که کمتر کسی می‌خواست یا دلش را داشت نشان دهد و پند آنکه، اگر کسی هم دلش را پیدا می‌کرد و نشان می‌داد، کمتر کسی دلش را داشت یا می‌خواست آن‌ها را ببیند.

PT ۸۴۹/۸۲۲۶

۸۴۹۷۵۸

در این کتاب از «نشانه درنگ» که با علامت «» مشخص می‌شود، استفاده شده است. «نشانه درنگ» نویسه مناسبی است که به‌جای ویرگول نابجا می‌نشیند و بسیاری از دشواری‌های خواندن درست متن فارسی را نیز برطرف می‌کند.

غایشنامه‌های مدرن ایبسن

جلد اول: پایه‌های جامعه، عروسک‌خانه،

پرهیبه‌ها، دشمن مردم

• هنریک ایبسن •

• برگردان از زبان نروژی: میرمجید عمرانی •

• ویراستار: مهدی سجودی مقدم •

• گرافیکست و طراح جلد: نرگس پاینده •

• آماده سازی و نظارت فنی: مهراندیش • چاپ اول: تهران، ۱۴۰۰ •

• چاپ: قشقایی • ۵۰۰ نسخه • قیمت: ۱۶۰۰۰۰ تومان •

• شابک دوره: ۹۷۸-۶۲۲-۷۸۴۷-۱۵-۴ •

• شابک جلد اول: ۹۷۸-۶۲۲-۷۸۴۷-۱۶-۱ •

هرگونه خلاصه‌نویسی، تکثیر و یا تولید مجدد این کتاب، به‌صورت کامل و یا بخشی از آن، اعم از چاپ، کپی، فایل صوتی یا الکترونیکی بدون اجازه کتبی ناشر ممنوع و موجب پیگرد قانونی است.

همچنین اجرای زنده یا آنلاین مشروط به کسب اجازه کتبی از ناشر است.

انتشارات مهراندیش

تلفن همراه: ۰۹۱۲۵۵۹۱۶۰۲

www.mehrandishbooks.com

mehrandishnashr@gmail.com

@mehrandishbooks

@mehrandishbooks

ایبسن/هنریک، ۱۸۲۸ - ۱۹۰۶ م. Ibsen, Henrik

غایشنامه‌های مدرن ایبسن/ هنریک ایبسن؛ برگردان از زبان نوژی میرمجید شعرائی؛

ویراستار مهدی سجودی‌مقدم. تهران: مهراندیش، ۱۴۰۰.

جلد اول- ۵۲۸ ص. شابک دوره: ۹۷۸-۶۲۲-۷۸۴۷-۱۵-۴

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۸۴۷-۱۶-۱؛ ج ۱: ۹۷۸-۶۲۲-۷۸۴۷-۱۷-۸؛ ج ۲: ۹۷۸-۶۲۲-۷۸۴۷-۱۸-۵؛ ج ۳: ۹۷۸-۶۲۲-۷۸۴۷-۱۹-۲

ج ۱. پایه‌های جامعه، عروسک‌خانه، پرهیپ‌ها، دشمن مردم. - ج ۲. مرغابی وحشی، ژست‌شلم، بانوی دریایی، هندا گاتلر.

ج ۲. استاد بنا سولنس، آلف کوجولو، یُن گابریل برگمان، زمانی که ما مرده‌ها بیدار میشویم

غایشنامه نوژی... قرن ۱۹.

یادداشت: چهار غایشنامه‌ای که در دست دارید، از جنجالی‌ترین و ستیزگانه‌ترین غایشنامه‌های زمان خود بوده‌اند و هنوز نیز کم آدم‌ها را به بگومگوهای دورودراز می‌اندازند. هرکدام از آن‌ها گلوله آتش فروزانی بودند که به درون نهان‌خانه‌ها و تاریک‌خانه‌های جامعه پرتاب شدند و با روشنیایی خیره‌کننده خود گوش‌آگوش آن‌ها را در برابر دیدگان همگان آشکار ساختند و دادها و فریادها برانگیختند، چراکه زخم‌های چندش‌انگیز پیکر جامعه را به نمایش می‌گذاشتند. زخم‌هایی که کمتر کسی می‌خواست یا دلش را داشت نشان دهد و بدتر آنکه، اگر کسی هم دلش را پیدا می‌کرد و نشان می‌داد، کمتر کسی دلش را داشت یا می‌خواست آن‌ها را ببیند.

PT ۸۳۹/۸۲۲۶

۸۲۶۷۵۸

در این کتاب از «نشانه درنگ» که با علامت «ا» مشخص می‌شود، استفاده شده است. «نشانه درنگ» نویسه مناسبی است که به‌جای ویرگول نابجا می‌نشیند و بسیاری از دشواری‌های خواندن در سبک متنی فارسی را نیز برطرف می‌کند.

غایشنامه‌های مدرن ایبسن

جلد اول: پایه‌های جامعه، عروسک‌خانه،

پرهیپ‌ها، دشمن مردم

• هنریک ایبسن •

• برگردان از زبان نوژی: میرمجید شعرائی •

• ویراستار: مهدی سجودی مقدم •

• گرافیکست و طراح جلد: نرگس پاینده •

• آماده‌سازی و نظارت فنی: مهراندیش • چاپ اول: تهران، ۱۴۰۰ •

• چاپ: قشقایی • ۵۰۰ نسخه • قیمت: ۱۶۰۰۰۰ تومان •

• شابک دوره: ۹۷۸-۶۲۲-۷۸۴۷-۱۵-۴ •

• شابک جلد اول: ۹۷۸-۶۲۲-۷۸۴۷-۱۶-۱ •

هرگونه خلاصه‌نویسی، تکثیر و یا تولید مجدد این کتاب، به‌صورت کامل و یا بخشی از آن، اعم از چاپ، کپی، فایل صوتی یا الکترونیکی بدون اجازه کتبی ناشر ممنوع و موجب پیگرد قانونی است.

همچنین اجرای زنده یا آنلاین مشروط به کسب اجازه کتبی از ناشر است.

انتشارات مهراندیش

تلفن همراه: ۰۹۱۲۵۵۹۱۶۰۲

www.mehrandishbooks.com

mehrandishnashr@gmail.com

@mehrandishbooks

@mehrandishbooks

فهرست

۱۱.....	پیشگفتار
۴۳.....	پایه‌های جامعه
۴۵.....	دیباچه
۵۵.....	پرده نخست
۸۵.....	پرده دوم
۱۲۱.....	پرده سوم
۱۴۹.....	پرده چهارم
۱۸۱.....	عروسک خانه
۱۸۳.....	دیباچه
۱۸۹.....	پرده نخست
۲۲۹.....	پرده دوم
۲۶۱.....	پرده سوم

پیشگفتار

شانزده هفده ساله بودم و دانش آموز دبیرستان، که دوست دانشجوییم گفت گروه نمایشی سعید سلطان پور و آقای دولت آبادی و دیگران 'فلان شب نمایشنامه دشمن مردم ایسن را در دانشگاه تهران به صحنه می‌برند. می‌خواست به دیدن نمایش برود و پیشنهاد کرد باهم برویم. گفتم، مرا بدون کارت دانشجویی به دانشگاه راه نمی‌دهند. گفت کارت من را بگیر، سرسری نگاه می‌کنند. گفتم، باشد. شب نمایش جلوی در دانشگاه شلوغ بود و آشفتگی آشکاری به چشم می‌خورد که نگرانی‌آور بود. چشم به راه بودیم که پس از چندی دهان به دهان گشت که، نمایش، به روی صحنه نخواهد رفت؛ بفرمایید بروید! نمایش را که دوستم بسی از آن خوب می‌گفت، ندیدم، ولی چندی پس از آن 'همه گروه نمایش را دیدم و با آنها «آب‌خنک» خوردم.

نوشته پلخائف درباره ایسن نیز مرا به خواندن کارهای این پیرمرد ریشوی تیزنگاه بیشتر برمی‌انگیخت. به خودم می‌گفتم باید آدم مایه‌داری باشد که آدمی چون پلخائف به او تاخته و پریده است.

دیگر بسا چیزها گذشت که دانم و دانید، تا آنکه توفان رویدادها پس از پیراندنم به این سو و آن سو، سرانجام به نروژ پرتابم کرد. در همان سال‌های

نخست' پدرم پس از چند سال دوری به دیدارم آمد و برای کاری، از ده، به شهر رفتیم. هر دو خوره کتاب بودیم. آن روز در میان کتاب‌های ارزان یک کتاب‌فروشی، چشمم به مجموعه کارهای مدرن ایسن افتاد. خریدم و نرم‌نرم خواندم و شگفت‌زده و افسون شدم. پاسخ‌هایی می‌گرفتم بر پرسش‌هایی که روز' آرام از من می‌گرفت و شب' خواب. چیزی نگذشت که مرغابی وحشی را به فارسی برگرداندم. هنوز این کار در ایران برگردانده نشده بود. پس از چند سال زنده‌یاد محمد زهرابی به من زنگ زد. من زمانی پیش و پس از انقلاب در انتشارات نیل (آلفا) که او و ناصر بناکننده (پور پیرا) از دارندگان و گردانندگان بودند، ویراستار و مترجم بودم. او از برگردان نمایشنامه عروسک‌خانه از سوی آقای منوچهر انور گفت و خواست آن را با نروژی‌اش مقابله کنم. خواهش او را انجام دادم، ولی دیگر خودم دست‌به‌کار شده بودم تا کارهای ایسن را برای نخستین بار از نروژی به فارسی برگردانم. کار برگردان نمایشنامه‌ها سروکار مرا به بررسی برگردان‌های فارسی ایسن از زبان‌های غیرنروژی انداخت. این بررسی به من نشان داد که بسا ریزه‌کاری‌ها و نازک‌کاری‌ها در برگردان‌ها از دست رفته، نادرستی‌ها و گنگی‌های فراوانی به آن‌ها راه یافته، همه‌چیز در مه و ابر و تیرگی فرو رفته و دریافت و شناخت درست چهره‌های نمایش و کردوکارشان تا بدان‌جا امکان‌ناپذیر شده که خواننده در پایان' سرگردان و سرگشته با بسی پرسش‌ها بر جای می‌ماند. در این بررسی چه دیده‌ام؟ بد نیست نگاهی به برخی نمونه‌ها بیندازیم.